

START ZONDAG HEERENVEEN

Op startzondag bedanken we
tevens onze vrijwilligers.
Ook lossen we het startschot
van de fundraising-actie t.b.v.
de nieuwe verwarming.

THEMA:

'WAAR KOM JE VERDER MEE?'

zondag 6 september 2026
10:00 - 14:15 uur

1. H. Geestkerk, 't Skûtsje, tuin

H. Mis 10.00 - 11.00 uur H. Geestkerk (oppas)
met het Themakoor o.l.v. David van der Zee
11.15 - 12.30 uur: koffie drinken in 't Skûtsje
Daarna een overheerlijke barbecue.

Opgave voor 1 september bij Riny Kroon-
Bollen, 06 - 46 11 31 42 of
email: rinybollen@gmail.com.

2. Thomastsjerke Katlijk

Thomastsjerke, Kerkelaan 20, 8455 JR Katlijk

Vervolgens fietstocht naar Katlijk (8,6 km.).
Wandelen kan ook.

Aankomst in Katlijk rond 13.30 uur
13.45 uur: verhaal over het klokluiden en nog
veel meer
14.00 uur korte meditatieve viering

De Thomaskerk in Katlijk

Datering

De geschiedenis van Katlijk gaat terug tot in de dertiende eeuw. Het is bekend dat er in 1254 al een kapel staat, waarna langzaam een buurtschap ontstaat. In 1525 krijgt de buurtschap een eigen kerk, waardoor het een dorp wordt, een turfdorp welteverstaan, omdat een compagnie hier turf laat delven. De kerk ligt op een hoog terrein, dat een restant is van een natuurlijke kop van het hoogveen. De naam Katlijk stamt waarschijnlijk af van twee woorden: *kat* vanwege de arme grond, en *leek* omdat er vanuit de Tjonger door het gebied een leek (synoniem voor beek) stroomde.

Exterieur

Het toren-loze zaalkerkje dateert van ongeveer 1525. Het is opgetrokken uit **rooswinkels**. Dat is een steensoort die in de eerste helft van de zestiende eeuw de kloostermoppen verdringt. Deze rooswinkel bakstenen zijn een slag kleiner dan kloostermoppen.

De muren van het schip en van het driezijdig gesloten koor worden gesteund door **zware beren**. Het muurwerk is levendig door de afwisseling van vensters, oorspronkelijk met een gemetselde middenstijl en blinde nissen. In de koormuur bevindt zich een dichtgemetselde nis, misschien heeft hier ooit het 'dodenlicht' in gestaan om boze geesten te verjagen. Aan de westzijde zit een puntgevel uit circa 1600 met baksteenvlechtingen in de top. Mogelijk heeft het kerkje een **houten voorganger** gehad, maar er zijn geen stenen funderingsresten gevonden toen de kerk in restauratie was in 1978. Deze restauratie heeft een conserverend karakter gehad, zodat de geschiedenis van het gebouw leesbaar blijft.

In deze omgeving komt het vaker voor dat er geen toren bij de kerk is gebouwd, omdat die zou wegzakken in de zompige veengrond. Uit praktische overweging kiest men dan voor een **houten klokkenstoel**. Aan de noordkant van de kerk staat de in 1930 geheel vernieuwde klokkenstoel. De twee klokken - daterend van omstreeks 1752 - van de hand van Cypranus Jans Crans zijn in de oorlog door de Duitse bezetter gevorderd en omgesmolten. Op beide klokken staan Friese teksten over de klokkenroof. Cypranus Jans Crans komt uit een beroemd klokkengietersgeslacht. Sinds 1952 hangen er nieuwe, die met de hand geluid worden. Het Sint-Thomasluiden, ook wel pluisluiden of duivel-jagen genoemd, is een oude traditie. Tussen 21 december (de feestdag van de apostel Thomas) en 31 december worden de klokken geluid. Door het luiden van de klokken worden de kwade geesten, die de dagen doen korten, verdreven.

Route vanaf de H. Geestkerk naar de Thomaskerk, Kerkelaan 20, Katlijk:

